

Sygn. akt VI Gz 336/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Beata Hass-Kloc**

Sędziowie: **SO Anna Walus-Rząsa**

SO Barbara Frankowska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **D. M.**

przeciwko: **G. P.**

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia powoda na postanowienie co do kosztów procesu zawarte w pkt III wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 25 czerwca 2015r., sygn. akt V GC 347/15

postanawia:

1. **z m i e n i ć** zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od pozwanego G. P. na rzecz powoda D. M. kwotę 2.662 zł (dwa tysiące sześćset sześćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów procesu;
2. **z a s ą d z i ć** od pozwanego na rzecz powoda kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego G. P. na rzecz powoda D. M. kwotę 10.105,95 zł z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w pkt I wyroku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, czyli nie podtrzymywanym wskutek modyfikacji powództwa pismem powoda z dnia 8 czerwca 2015r. (k. 41) z uwagi na wygaśnięcie wierzytelności (pkt II) oraz zniósł koszty postępowania wzajemnie pomiędzy stronami (pkt III).

W uzasadnieniu orzeczenia o kosztach procesu, zawartego w pkt III powyższego wyroku, Sąd Rejonowy wskazał, że orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując, że strony procesu utrzymały się ze swoimi żądaniem w zakresie zbliżonym do 50 %.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt III wyroku z dnia 25 czerwca 2015r. zaskarżył powód zarzucając naruszenie przepisów procedury:

- art. 98 § 1 k.p.c. poprzez nie obciążenie strony przegrywającej sprawę – pozwanego zwrotem powodowi całości poniesionych kosztów procesu,

- art. 103 § 1 kpc poprzez nie obciążenie pozwanego kosztami procesu z uwagi na niesumienne i oczywiście niewłaściwe postępowanie.

Na tej podstawie powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.662 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia powód wskazał, że wbrew twierdzeniu Sądu I instancji nie podtrzymał pierwotnego żądania pozwu, gdyż modyfikując je na piśmie a potem na rozprawie o kwotę 10.000 zł tym samym cofnął pozew w szczegółowo wskazanej części. Tym zakresie wyeksponował precyzyjnie swoje żądanie w odpowiedzi na sprzeciw. Pełnomocnik powoda przyznał, że chociaż rzeczywiście nie użył słowa „cofnięcie” to prawidłowa, a nie nacechowana złą wolą Sądu, analiza stanowiska powoda powinna wskazywać, że intencją i zamiarem strony powodowej było oczywiście cofnięcie żądania ponad wskazaną kwotę. Skarżący opisał w uzasadnieniu zażalenia przebieg rozprawy wskazując na przesadnie formalistyczne w ocenie powoda podejście Sądu, obarczone złą wolą i celowo błędną interpretacją stanowiska powoda.

Merytorycznie zaś powód podkreślił, że pozwany po wytoczeniu powództwa zapłacił 10.000 zł tytułem przedmiotowego roszczenia, co było podstawą obniżenia żądania pozwu, pozwany zaś w sposób dobrowolny nie chciał wywiązać się z obowiązku płatności mimo wielokrotnych ustnych monitów powoda. Nie kwestionował także wynikającego z faktury terminu płatności i nie żądał jego modyfikacji. W tych okolicznościach wytoczenie procesu było niezbędne do celowego dochodzenia praw poszukiwanych pozwem i wynikało z niesumiennego i niewłaściwego postępowania strony pozwanej, przejawiającym się chociażby w formułowaniu spóźnionego zarzutu potrącenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest uzasadnione, chociaż nie można zgodzić się ze wszystkimi twierdzeniami skarżącego podniesionymi w uzasadnieniu zażalenia.

Okoliczności faktyczne sprawy podniesione przez strony skutecznie wniesionymi w sprawie pismami i wyartykułowane do protokołu rozprawy nie budzą wątpliwości, a mianowicie, że powód D. M. w dniu 16 grudnia 2014r. wniósł przeciwko pozwanemu G. P. pozew o zapłatę kwoty 19.558,28 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, tytułem reszty należności z faktury vat nr (...).

W dniu 9 stycznia 2015 r. w sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 25).

Pozwany po wytoczeniu powództwa, tj. w dniu 2 stycznia 2015r. dokonał zapłaty 10.000 zł na poczet w/w faktury (potwierdzenie transakcji k. 34), co podniósł w sprzeciwie od nakazu zapłaty i czym m.in. uzasadniał wniosek o oddalenie powództwa.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw, pismem z dnia 8 czerwca 2015r. (k. 41) oświadczył, że podtrzymuje pozew dokonując modyfikacji, że wnosi o zasądzenie od pozwanego kwoty 10.105,95 zł z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w pozwie oraz zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Z uzasadnienia pisma wynika, że podstawą modyfikacji była zapłata przez pozwanego po wytoczeniu powództwa kwoty 10.000 zł, co skutkowało obniżeniem żądania pozwu. Oświadczeniem złożonym do protokołu rozprawy (k. 61) pełnomocnik powoda oświadczył, że w piśmie z dnia 8 czerwca 2015r. obniżył żądaną pozwem kwotę, nie składa w tym przedmiocie żadnych dalszych oświadczeń, przedmiotowe obniżenie oznacza, że na chwilę obecną powód domaga się kwoty wskazanej w piśmie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługuje na aprobatę stanowisko skarżącego, że powód - chociaż nie wyraził tego werbalnie - to jednak cofnął pozew w sprawie w zakresie zapłaconej przez pozwanego w toku postępowania kwoty 10.000 zł. Treść pisma z dnia 8 czerwca 2015r. nie zawiera takiego oświadczenia. Dlatego niewątpliwie zasadnie Sąd I instancji podczas rozprawy dążył do zajęcia przez powoda w tej kwestii jednoznacznego stanowiska, skoro powód był w sprawie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Treść protokołu rozprawy przesądza, że powód w żadnym razie nie ujawnił w sposób dostateczny swojej intencji cofnięcia pozwu w jakimkolwiek zakresie, wręcz przeciwnie, skoro podkreślił, że poza obniżeniem kwoty żądanej pozwem nie składa żadnych innych oświadczeń. Od profesjonalnego pełnomocnika można wymagać zajęcia jednoznacznego stanowiska, co w przypadku oświadczenia o cofnięciu pozwu jest istotne, bo regulacja art. 203 kpc zawiera ograniczenia w zależności od tego w jakim momencie oświadczenie zostało złożone. Nie można więc przyjąć, że strona powodowa jakby w sposób dorozumiany cofnęła pozew.

Jednakże nawet brak cofnięcia powództwa wobec zapłaty częściowej zapłaty przez pozwanego po wytoczeniu powództwa spornej należności nie oznacza, że zachodzą podstawy do zastosowania art. 100 kpc w rozstrzygnięciu o kosztach procesu. Powód niewątpliwie podtrzymywał w całości żądanie zasądzenia kosztów procesu.

W praktyce sądowej uznać należy za utrwalone stanowisko, że jeżeli powód po spełnieniu świadczenia przez pozwanego po doręczeniu pozwu nie cofnął pozwu (co podkreślić należy ma miejsce w przedmiotowej sprawie), sąd oddala powództwo (o czym prawidłowo orzeczono w pkt II wyroku). Sąd Najwyższy tej treści uchwałę podjął w dniu 26 lutego 2014r. sygn. akt III CZP 119/13 potwierdzając dotychczasową linię orzecniczą, że samo zaspokojenie roszczenia bez cofnięcia pozwu wywołuje skutki materialnoprawne, prowadzące do oddalenia powództwa z powodu jego bezzasadności, nie zachodzi przeszkoda merytoryczna w rozpoznaniu sprawy (wyrok SN z dnia 9.06.1999r. sygn. akt III CKN 936/98 niepubl.). Tak więc zapłata w toku sporu, z wolą zaspokojenia roszczenia powoda, powoduje wygaśnięcie dochodzonego roszczenia, skutkujące odpadnięciem podstawy do uwzględnienia powództwa. Wobec nieistnienia wiarygodności powództwo ulega oddaleniu, chyba że powód cofnął pozew, bo wówczas dopiero można mówić o istnieniu podstaw do umorzenia postępowania. Nie oznacza to jednak, że wówczas nie ma podstaw do zastosowania art. 98 kpc w rozstrzygnięciu o kosztach procesu, co zasadnie zarzuca powód w zażaleniu. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że w okolicznościach faktycznych tej sprawy zachodziły podstawy do zastosowania art. 98 § 1 k.p.c. i zasądzenia kosztów procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 sierpnia 1979 r. sygn. akt I CZ 92/79 przyjął, że pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów k.p.c. o kosztach procesu uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty /art. 98 § 1 k.p.c./ Stanowisko to zachowuje aktualność. Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu postanowieniem z dnia 30 listopada 2010r. sygn. akt I Acz 1895/10, wydanego w takich samych okolicznościach jak w przedmiotowej sprawie przyjął, że zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 § 1 kpc) strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na wynik sprawy z reguły wskazuje porównanie części żądania uwzględnionego w rezultacie ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy z częścią żądania, które zostało oddalone. Za stronę przegrywającą sprawę w rozumieniu przepisów o kosztach procesu należy także uważać pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 listopada 1984 r. (IV CZ 196/84, LEK nr (...)), W tym przypadku stronie pozwanej należą się koszty procesu tylko wtedy, gdy nie dała ona powodu do wytoczenia procesu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 lipca 1951 r., C 593/51, OSN 1952/2/49). Stanowisko to w pełni aprobuje Sąd Okręgowy w Rzeszowie, w składzie rozpoznającym zażalenie. Brak cofnięcia pozwu przez powoda odnośnie zapłaconej po wytoczeniu procesu części roszczenia nie stoi na przeszkodzie uznaniu pozwanego za przegrywającego sprawę jeżeli oddalenie powództwa w tym zakresie wynikało właśnie z powodu wygaśnięcia roszczenia na skutek zapłaty.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że nie ma podstaw do zastosowania art. 103 kpc w okolicznościach tej sprawy, stąd zarzut naruszenia tego przepisu jest niezasadny.

Reasumując skoro w sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że częściowa zapłata przez pozwanego nastąpiła po wytoczeniu powództwa i dokonana była w celu spełnienia świadczenia, to pozwany jest stroną przegrywającą sprawę także w tej części i należy obciążyć go kosztami procesu. Mając na uwadze jednak, że powód zaskarżył rozstrzygnięcie o kosztach procesu jedynie w zakresie kwoty 2.662 zł (vide wniosek o zmianę zaskarżonego postanowienia k. 81), Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia (art. 378 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc) na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę powyższą kwotę tytułem kosztów procesu za I instancję, o czym orzeczono w pkt I postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc zasądzając od pozwanego na rzecz powoda wpis od zażalenia w kwocie 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 150 zł (§ 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 poz. 461 z późn. zm.).